

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları : 562

Namaz Psikolojisi

Prof. Dr. Hüseyin PEKER

ISBN : 978-605-7580-61-0

Yayıncı Sertifika No : 15402

7. Baskı Ocak 2020 Ankara 2.000 Adet

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir. İLK SAY Kurulu'nun 26.06.2012 tarih ve 22/4 sayılı kararıyla uygun görülmüş ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti'nin 28.08.2012 tarih ve 1435/22-c sayılı kararıyla basılmıştır.

Baskı: **TDV**
YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ

Ostim OSB Mahallesi 1256 Cadde,

No: 11 Yenimahalle / Ankara

Tel.: 0312. 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312. 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

NAMAZ PSİKOLOJİSİ

Prof. Dr. Hüseyin PEKER

Prof. Dr. Hüseyin PEKER

1953 yılında Trabzon – Sürmene’de doğdu.
1970 yılında Ankara Atatürk Lisesini,
1974 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat
Fakültesini bitirdi. 1979 yılında aynı
fakültede “Din Psikolojisi” dalında doktora
yaptı. 1980 yılında Samsun Yüksek İslam
Enstitüsü’ne Öğretim Üyesi olarak atandı.
1983 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi
İlahiyat Fakültesinde Yardımcı Doçent,
1987 yılında Doçent, 1994 yılında da
Profesör oldu. 1997-2000 yılları arasında
aynı fakültede Dekanlık görevinde
bulundu. Halen Din Psikolojisi anabilim
dalı başkanı ve fakülte dekanı olarak
görevini sürdürmektedir.

“Din Psikolojisi”, “Din ve Ahlâk Eğitimi,
Psikolojik ve Metodik Esaslar”, “Çocuk
ve Suç”, “İslam’la İlgili Zihinleri Zorlayan
Sorular”, “Son İlahi Mesaj Kur’an ve
Açıklamalı Meâlî”, “Zor Çocuk Yoktur,
Çocuk Eğitiminde Pozitif Disiplin”, “İdare
Edemem Anne, Ailede Şükür ve Kanaat
Eğitimi” adlı yayınlanmış yedi kitabı ve
birçok makalesi bulunmaktadır.

NAMAZ

Hem bedene hem ruha kuvvet verir, can verir.

Atar ihtirasları, tâ Allah'a yükseltir.

Bu kitabı,

küçük yaşta namaz sûre ve dualarını bana öğreten,
çocuklarının iyi yetişmeleri, iyi insan olmaları için
çok çileler çeken anneme
ve namazlarını aksatmadan kılmaları dileğiyle
eşime ve çocuklarıma ithaf ediyorum.

“Rabbim! Beni ve soyumu namaz kılanlar eyle!

Rabbimiz! Duamızı kabul eyle!”

(Kur'an, İbrahim, 14/40)

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	11
GİRİŞ	13
NAMAZIN ANLAM VE ÖNEMİ	13
1. Namazın Anlamı	15
2. Namazın Önemi	18

BİRİNCİ BÖLÜM

NAMAZIN PSİKOLOJİK SÜREÇLERİ	21
1. Namazın Şekilsel ve İçsel Boyutu	23
1.1 Namaza Çağrı : Ezan.....	25
1.2. Namaza Hazırlık : Abdest	26
1.3. Namazın Kılınışı.....	27
2. Namazı İstekle, Arzu Duyarak Kılmak İçin Dikkat Edilecek Hususlar	32
2.1. Namazın Allah'ın bir emri olduğu her zaman hatırda tutulmalıdır	32
2.2. Namaz sadece yapılması gereken bir görev değil, aynı zamanda insanı mutlu kılacak bir uygulama olarak algılanmalıdır	33
2.3. Namazdan zevk almaya çalışılmalıdır	34

- 2.4. Namazın Allah'la kurulan bir iletişim, Allah'a yükselen bir yol olduğu bilinmelidir 35
- 2.5. Namaz mümkünse cemaatle kılınmalıdır... 36

İKİNCİ BÖLÜM

KURAN'DA BELİRTİLEN NAMAZA KARŞI TUTUMLARI YÖNÜNDEN İNSANLAR..... 37

1. Kıldıkları Namazın Bilincinde Olmayanlar 39
2. Gösteriş İçin Namaz Kılanlar..... 39
3. İstemeyerek Namaz Kılanlar 40
4. Namazla Alay Eden ve Eğlenenler 40
5. Namazı Sadece Allah İçin Kılanlar..... 41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NAMAZ VE PSİKOLOJİK MEKANİZMALAR 43

1. Namaz ve İnanç..... 45
2. Namaz ve Düşünce 47
 - 2.1. Namaz ve Kendini Kritik Etme, Sorgulama..... 48
 - 2.2. Namaz ve Hayatı Anlamlandırma 50
 - 2.3. Namaz ve Pozitif Düşünce 51
 - 2.4. Namaz ve Ölüm Sonrası Hayat 53
 - 2.5. Namaz ve Nöroteoloji..... 54

3. Namaz ve Duygu	56
3.1. Namaz ve Sevgi, Saygı, Korku Duygusu.....	58
3.2. Namaz ve Üstünlük, Aşağılık Duygusu.....	60
3.3. Namaz ve Şükür Duygusu.....	62
3.4. Namaz ve Günahkârlık Duygusu	64
3.5. Namaz ve Merhamet Duygusu	65
3.6. Namaz ve Kalp Temizliği.....	67
4. Namaz ve Davranış.....	70
5. Namaz ve İrade	73
6. Namaz ve Kişilik	76
7. Namaz ve Benlik	79
8. Namaz ve Vicdan	82
9. Namaz ve Ruh Sağlığı.....	84
10. Namaz ve Beden Sağlığı	90
SONUÇ.....	93
EK - NAMAZLARDA OKUNAN KISA SÛRE VE DUALARIN ANLAMLARI.....	95
KAYNAKÇA	109

ÖN SÖZ

Sanıyorum dünyada bütün dinlerdeki ibadetler içerisinde en çok uygulananı namazdır. Bir Müslüman her gün beş kez bu ibadeti yapmaktadır. Dolayısıyla namaz, ergenlik döneminden itibaren ölünceye kadar Müslümanın hayatında önemli bir yer işgal etmektedir.

Bu kadar önemli bir konumu olan namazın her yönüyle ele alınması, değerlendirilmesi çok tabiidir. Namazın en çok insanın ruh dünyasına, düşünce, duygu ve davranışlarına etki ettiği, onun kişiliğinin şekillenmesinde önemli rol oynadığı bir gerçektir. Namazdaki ruh hali, namazda okunan ayet ve dualar, tekrarlanan sözler, sadece namazla sınırlı kalmamakta, namazdan sonra da kişiyi etkilemekte, onun tutum ve davranışlarına yansımakta, ona yön vermektedir.

İşte bu kitapta, namaza psikolojik açıdan bakılmakta, Müslümanın namaz sırasında inandığı varlık olan Allah'la kurduğu iletişimin ve bu esnada gerçekleşen bedensel ve sözel ifadelerin oluşturduğu anlamlar, dini tecrübeler açıklanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca namazın doğurduğu sonuçlar, insanın psikolojik mekanizmaları üzerindeki etkileri ve insana yansımaları da ele alınmaktadır. Burada İslam Dini'nin esasları göz önünde tutularak psikolojik bir değerlendirmede bulunmaktadır.

Namazın anlamını ve amacını daha iyi kavratmaya, bu ibadetle ilgili Müslümanı bilinçlendirmeye dönük çalışma ve etkinliklere, ben de bu çalışmayla bir nebze de olsa katkıda bulunabilirsem bu, benim için Allah'ın büyük bir lütfu olacaktır.

Kitabı okuyarak değerlendirmelerde ve katkılarda bulunan Dr. Elif Kara'ya ve Samsun Kız Meslek Lisesi rehber öğretmenleri Nejla Taşkıran ve Hilal Koçak'a teşekkür ediyorum.

Namazlarımızın ve çalışmalarımızın sadece Allah için olması ve Allah'ın rızasını kazandırması dileğiyle sevgiler, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Hüseyin PEKER

